

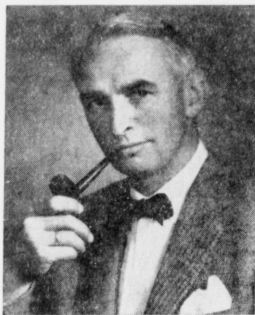

Ritstjóri: Jákup F. Nielsen

mangt og hvat

5 spurningar

Hvørjir eru hesir?

1)

2)

3)

hann lá í einum jovnum kúlu rók. Merkiligt nokk varð hann ikki raktur.

Sum frammanundan sagt, hava nógv flogfór sveimað aftur og fram um Mikinesleiðina og oftast komið beint yvir húsnum á hólminum. Fýrmenningar, sum røktu sína fýr- og radiotenastu — á óvanligan hátt vegna bardagan — vøntaðu mangan, álop fór at verða; tí ikki var gott at siga, um eitt flogfar var vinur ella figgindi, tá tað sást stevna beint á húsini. Merkinu kundu bert siggjast, tá ein sá síðuna alla upp undir tað.

Radiostøðin á Mikineshólmi hevur sent út peilisignal sambært orðrara alla bardagatíðina; vitin hevur lýst 5 minuttir av øðrum hvørjum tíma trý tey seinastu bardaga árinu.

Tibetur vóru ikki fleiri álop gjørd, enn tey frammanfyri nevndu.

4)

5)

Hesaferð verða 4 vinningar!

Eftirsum vit runda spurnarkapping nr. 10 verða hesaferð 4 vinningar. Tey eru:

1. Myndir úr gomlu Havnini eftir Edward Mitens.
2. Ein Ribbaldur eftir Eilíf Mortanson.
3. Ein tekniblokkur og tushlitir.

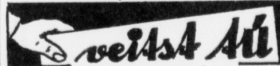
4. 5 kúlupennar.

Svarið innan hósdagin komandi. Svørini verða at senda til »Mangt og hvat«, Box 76, 3800 Tórshavn, merkt »Spurnarkapping nr. 10. Tey røttu svørini verða so við í lutakasti um hesar fýra vinningarnar.

Svarini frá seinastu kapping vóru hesi: 1) Jákup Joensen, varabispur, Tórshavn. 2) Steinbjørn B. Jacobsen, háskúlastjóri, Tórshavn. 3) Kristian Djurhuus, fyrrv. lögmaður, Tórshavn. 4) Ólavur Hátún, lærari, Tórshavn. 5) Niels W. Poulsen, fyrrv. landstýrismaður, Tórshavn.

1. vinnari var Gullak Nýggjagard- Hvannasund, og fer hann bókina Purkhús eftir Heðin Brú.
2. vinnari var Jóhan Petur í Gerðisbeiti, Lørvik.

og fer hann ein fyllupenn og ein pakka av blekpatrónum.

Fjarsýn

Hóast líkindini eru smálig og vánalig, er tað ikki sort av fjarsýnistólum í landinum, men framvegis nýðast vit at biða nakað enn, hagar til vit av sonnum kunnu gera nyttu og nýtis burtur úr hesum hentlekium, sum nú flestu lond verða alt betur og betur stóð við.

Áður hevur tað verið soleiðis, at sendingarnar hava bert verið svart-hvítar; men litsjón-

9 av 10 fáa lekidóm

Tað eru bæði sjúkur og ávirkanir uttanfrá, sum gera at mong fólk verða deyv ella fara at hoyra reiðiliga illa.

Mong fólk eru deyv av sjúku, ið nevnist ostosclerosis. Bara í USA hava meiri enn 1 miljón menniskju hesa sjúku, sum kemur av svampalíkum beinalag í millum oyruna. — Nú kunnu læknar — aftaná at teir hava funnið upp á ein nýggjan skurðhátt — lekja 9 av 10 fólki, ið liða av hesi sjúku. Hetta verður gjørt við, at eitt evarska litið plastikkorr verður sett inn í oyrað.

Áður var so vandamikið at lekja hesa sjúku, at bert 50 pst. av øllum teimum, ið leitaðu ser læknahjálpi, kundu vænta at koma at hoyra fullvæl aftur.

TEKNIKKURIN HEVUR GJØRT OVURSTÓR FRAMSTIG SEINASTU ÁRINI; MEN GRUNDSTØÐIÐ ER Í MONGUM FØRUM LANGT AFTURI Í TÍÐINI

Lítið 103 ára minni

Bindimaskinan — bæði hon, ið virkar í teimum ymsku heiminum og hon, ið virkar á tæim stóru verksmiðjunum — er rættliga gomul.

Heiðurin fyri uppfinningini av sokallaðu flatbindimaskinuni, sum vit kenna hana í dag, eigur bretin William Cotton. Hann livdi í tíðarskeiðinum 1819—1887. Tað var William Cotton, sum samant við Altenbourgh í 1868 gjørdi hina fyrstu mekanisku flatbindimaskinuna, og hon kom at bera navn hansara: Cottonmaskinan.

Maskinan var serstakliga brúkt at gera damusokkar við, og maskinan á okkara døgum kann binda upp í 36 pór samstundis við í alt ein miljón eyggum um minuttin.

Cotton maskinan verður eisini brúkt til at framleiða fult fashioneraðar bundnar vørur við, sum serstakliga hava vunnið væl fram seinastu tíðina.

varpini eru nú farin at vinda uppá seg, sjálvt um hetta er rættiliga kostnaðarmikið.

Stutt fyrlit yvir, hvussu mong fjarsýnistól eru uppá 1000 íbúgar í nøkrum londum:

1. USA	362
2. Kanada	271
3. Svøríki	270
4. Bretland	248
5. Danmark	228
6. Vesturtýskland	193
7. Eysturtýskland	188
8. Japan	183
9. Australia	172
10. Holland	172

Úr søguni

Mikines undir krígunum

Mikines viti, eins og onnur stóð í Føroyum hevur havt sínar mongu vitjanir av flogførum undir bardagatíðini, við tað, at tey hava fingið ser landkenning og avfarandi stað til teirra rekognosceran út yvir Norðuratlantshav. Tað er tí í túsundatali av flogførum, sum sveimað hava aftur og fram við Mikineshólmi.

Triggjar ferðir hava týsk flogfór gjørt álop á hólmin, ætlandi at týna radiopeilstøðina og vitan; men tibetur hava teir ongantíð troffið til fulnar. Tað eru 8 bumbur sleptar niður millum húsini, sum hava gjørt nakað av húsa skaða.

Førsta álopið var tann 8. august 1941. Fyrst kom flogfarið suður um hólmin, tætt framvið og fór suður í havið; var ca. 1 tíma burtur, kom so aftur og skjeyt móti húsnum við 22 mm eksplosivum granatum. Tey eini húsini truffu fleiri granatir, og blivu tey nokko illa viðfarin. Tá flogfarið flegg ógvuliga lágt — tætt yvir húsatekjum — fóru tær fyrstu granatirnar tvørtur gjøgnum húsið; í køkinum vóru fólk; men tibetur, eingin traff. So nær eini gentu eksploderaði tó ein granat, at hon datt umkoll av lufttrýstinum. Ein fýrmaður, sum var útstaddur, fekk eitt granatsplint í beinið og mátti á sjúkrahús, tibetur var hann lítið særður.

O. u. 8 dagar seinni kom eitt týskt bumbuflogfar og sveimaði leingi yvir hólminum; men við tað, at sjálvi húsini lógu fjald í toku, tveitti hann ikki bumburnar.

So tann 24. august — ein kláran vakran sunnudag — kom aftur eitt bumbuflogfar, skjeyt dúgliga og tveitti eina bumbu í fyrstu syftu, sum kom niður ca. 2 farnar frá einum húsi. Flogfarið vendi aftur, skjeyt og tveitti aðru bumbuna, sum kom niður ca. 5 farnar frá húsnum.

Tá tað triðju ferð kom aftur, gjørdi tað einki.

Alt sá tá út sum eitt sortu-dýki, tí har sum bumburnar komu niður, var bleyt jørd, tær fóru tí langt niður, aðrenn tær brustu, og oystu upp í loft bæði mold og grót, sum datt niður aftur yvir eitt stórt øki, so ikki áttu húsini at skiljast, sæð frá flogfari-num.

Húsaskaðin var nokk so stórur; tó stóðu øll húsini.

Alt hólmafólkið var tibetur í bygdini tann dagin. Vaktarmaðurin var staddur í einum húsakjallara, meðan álopið var; hann fekk ongan skaða.

So aftur 30. oktober sama ár bleiv triðja álopið gjørt. Fyrst royndi flogfarið einskum trolarum, sum lógu tætt inni undir landi norðan fyri oynna; tað bleiv skotið frá báðum pørtum; men bumba varð ongin kastað. Flogfarið fór so eystur um oynna, ko mætt vestur við aftur sunnan fyri, var heilt lágt, helt inn yvir bygdina, og fór beint út eftir hólminum og tveitti 6 bumbur í senn, sum komu niður nær tilsams, nakað vestan fyri radiopeilstøðina, o. u. 6 farnar sunnan fyri vitan, ein fór vestur um hólmin og brast, tá hon kom í eitt sker. Merkiligt nokk brast eingin av teim 5, sum komu í hólmin.

Við tað, at flogfarið flegg lágt, komu bumburnar so nógv á hall móti jørdini, at tær rívu seg upp úr aftur og fóru á bólt oman eftir; tær stóðu á og lógu eftir, meðan tær fóru bóltandi útav. Ein, sum eisini varð hildin at vera farin útav, varð í 1944 funnin av fýrmonnum á eggjartromini; hon var rend í ein moldbakka og undir farin. Aftan á eina regnnaft kom hon til sjóndar, mold var tá burturskrúdd. Hon bleiv griv in leys og rullað útav, hon ætlaðist at vega um 500 kg. Hinar báðar óskaðiliggjordu enskir hermenn, tær blivu eisini rullaðar útav.

Tá flogfarið sá, at bumbingin miseydnaðist, legðist tað at skjóta eftir húsnum. Tað vendi 5 ferðir aftur og skjeyt frá báðum endum í túsundtali av kúlum — heldur smátt caliber —. Merkiligt nokk, skjeyt tað ongantíð móti bygdini men flegg istaðin inn yvir hana og byrjaði hvørja ferð skjótingina út eftir hólminum.

Álopið vardi meir enn hálf an tíma.

Radiopeilstøðin og onnur hús blivu gjøgnumborað av kúlum. Ikki kom eldur í; men leidingar og tól á radiopeilstøðini blivu skadd, tó ikki verri enn so, at tað bleiv afturgjørt av fýrmaninum sjálvum.

Vaktarmaðurin, sum var á radiopeilstøðini, tá flogfarið sást at koma, royndi at renna nakað burtur frá, og tveitti hann seg undir ein bakka,